

A felhasználók mobil tanulási szokásainak vizsgálata

A harmadik generációs (3G) mobil szolgáltatások tanulási segédeszközként is felhasználhatók. Így olyan új tevékenység jön létre, amelynek során a felhasználók valamilyen mobil eszköz (mobiltelefon, PDA) segítségével jutnak ismeretekhez. Ezt nevezzük mobil tanulásnak (M-tanulásnak). A mobil tanulás kibővíti az elektronikus tanulás fogalmát azáltal, hogy egy új csatornát nyújt a felhasználóknak a mobil eszközök bevonásával. A mobil tanulás lehetővé teszi a felhasználóknak, hogy bárhol és bármikor hozzáférjenek a tananyagokhoz.

A harmadik generációs (3G) hálózatok azonban még nem váltak általánossá, és a mobil tanulás is elterjedésének kezdetén jár. Sok olyan szempont van, amelyet a mobil tanulás kapcsán még nem vizsgáltak. A korábbi tanulmányok főként technikai oldalról tárták fel a mobil tanulást, de kevés olyan elemzés készült, amely a felhasználó tapasztalatai szempontjából vizsgálta volna. Ez a tanulmány éppen ezt a területet, a mobil tanulás felhasználói elfogadottságát vizsgálja.

Az elméleti háttér

A tanulmány egy elfogadott, és a gyakorlatban is igazolt modellre alapozva végzi el vizsgálatát. Ez a technológia-elfogadási modell (technology acceptance model) az új technológiák felhasználói elfogadásának leírására használható. Ez olyan viselkedési modell, amely leírja az információs technológia befogadásának feltételeit. Eredetileg Davis [1] alkotta meg 1989-es írásában.

A modell két tényezőt jelöl meg alapvetően fontosnak a felhasználói elfogadás előrejelzéséhez: a tapasztalati hasznosságot (perceived usefulness) és a tapasztalati egyszerű használatot (perceived ease of use). Az előbbi az egyes felhasználóknak azt a tapasztalatát jelöli, hogy az új technológia használata mennyire javítja a teljesítményüket. A mobil tanulás esetében ez a tanulási teljesítmény javítását jelenti. Az utóbbi a felhasználóknak azt a

tapasztalatát jelöli, hogy az új technológia felhasználása mennyire lesz egyszerű.

A modellt a mobil tanulás vizsgálatához két újabb változóval egészíti ki a tanulmány, ezek: a tapasztalati mobilitási érték (perceived mobility value) és a tapasztalati élvezet (perceived enjoyment). A tapasztalati mobilitási érték azt mutatja meg, hogy a felhasználók mennyire vannak tudatában az újfajta tanulás mobilitási értékének. A mobilitás fontos tényező, mert lehetővé teszi a felhasználóknak az információkhoz jutást bárhol és bármikor. A tapasztalati élvezet ebben a tanulmányban azt jelöli, hogy az egyes felhasználók a mobil tanulási környezet használatát mennyire találják élvezetesnek és érdekesnek.

Vizsgálati modell és hipotézis

A modellbe újonnan beiktatott elemek (tapasztalati mobilitási érték, tapasztalati élvezet) a korábbi elemekhez (tapasztalati hasznosság, tapasztalati egyszerű használat) kapcsolódnak, és pozitívan befolyásolják őket. Ezek az elemek hatnak az adott technológiával kapcsolatos hozzáállásra, attitűdökre, kedvező esetben pozitívan befolyásolják azokat. Ez a hozzáállás határozza meg azután a felhasználók viselkedését.

Módszerek

Két tajvani egyetem diákjait kérdezték meg online kitölthető kérdőívek segítségével a mobil tanulás-sal kapcsolatos tapasztalataikról. A kérdőíven az állításokat ötfokozatú skálán kellett értékelni. Az eredményeket a LISREL szoftver segítségével összesítették és értékelték.

Eredmények

A vizsgálat előzetesen azt feltételezte, hogy a tapasztalati mobilitási érték és a tapasztalati élvezet fontos meghatározói a mobil tanulás használatának. Amint az várható volt, a modellen belüli pozi-

tív kapcsolat megerősítette ezt a feltételezést. Az eredmények aláhúzzák a tapasztalati élvezet fontosságát az új technológiák felhasználói elfogadottságának befolyásolásában.

Következtetések

A vizsgálat eredményei alapján több fontos következtetés is megfogalmazható: először is az, hogy a tapasztalati hasznosság és a tapasztalati egyszerű használat a kulcstényezője annak, ahogyan a felhasználók a mobil tanuláshoz hozzáállnak. Másodszor, a mobil tanulás egyéni elfogadásában fontos szerepe van a tapasztalati mobilitási értéknek. Harmadszor, azok, akik kellemesnek találták a mobil tanulási technológiát, ugyanakkor könnyen használhatónak is találták, és általában pozitív volt a hozzáállásuk a mobil tanuláshoz. Így a mobil tanulási környezet kialakításánál fontos, hogy a felhasználók hasznosnak érezzék azt, egyszerűen és élvezettel tudják használni, függetlenül attól,

hogy hol vannak éppen. Ez utóbbi, a helytől és időtől független elérés a legnagyobb értéke a mobil technológiáknak.

A vizsgálat igazolta a technológiai-elfogadási modell használhatóságát is, ezért amikor új technológiák válnak majd elérhetővé a könyvtárak és a múzeumok számára, ez a modell alkalmas lesz arra, hogy ezek elfogadottságát elemezzék.

[1] DAVIS, F. D.: Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. = MIS Quarterly, 13. köt. 3. sz. 1989. p. 319–340.

/HUANG, Jen-Hung-LIN, Yu-Ru-CHUANG, Shu-Ting: Elucidation user behavior of mobil learning: A perspective of the extended technology acceptance model. = The Electronic Library, 25. köt. 5. sz. 2007. p. 585–598./

(Kovács László)